

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. II. De narratione facti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

solum est ex parte rei in accessoriis, si modo principale designatum sit, ut, cum petitur *tale feudum*, cum fructibus perceptis; ubi ex parte fructuum est incertitudo; non autem ex parte rei principalis; 5. cum petitur aliquod totum; secus, si tantum pars; quia tunc id exprimendum est, & quidem quantum partis, vel quota, ut colligitur ex L. *si in rem. 6. ff. de rei vindicat.* ibi: *si in rem aliquis agat, debet designare rem: & utrum totam, an partem, & quotam petat?* appellatio enim rei, non genus, sed speciem significat.

487. Et subjungitur: *Octavenua ita definit: quod infecta quidem materia, pondus; signata vero, numerum; facta autem, speciem dici oportet. Sed & mensura dicenda erit, cum res mensuram continebitur. Et, si vestimenta nostra esse, vel dari oportere nobis petamus, utrum numerum eorum dicere debeamus, an & colorem? Et magis est, ut utrumque; nam illud inhumanum est, cogi nos dicere, trita sint, an nova. Quamvis & in vasis occurrat difficultas, utrum lancem duntaxat dici oporteat: an etiam quadrata, vel rotunda? vel pura, an calata sint? qua ipsa in petitionibus quoque adscire, difficile est: nec ita coarctanda res est: licet in petendo homine nomen ejus dici debeat: & utrum puer, an Adolevens sit? utique si plures sint; sed, si Nomen ejus ignorem, demonstratione ejus utendum erit, veluti: qui ex illa hereditate est: qui ex illa natus est. Item fundum petiturus, nomen ejus, & quo loci sit, dicere debebit; & hac, quando libellus continet actionem realem, in judicio ordinario, non universali, vel generali.*

488. Dixi. 1. in judicio ordinario; nam in Summario non obstat Libelli ineptitudo; cum Libellus non sit de substantia processus Summarii; ergo non obstat ejus ineptitudo, si forte offeratur ex superabundanti. Aliud est, quod Testibus non juratis nec in processu Summario credatur, ut tradit Mynsinger: centur. 3. observat. 80; quia probatio petitionis etiam in hoc judicio est de ipsius substantia, ubi res de se non est liquida. Dixi. 2. in judicio non universali, vel generali; hac enim differunt à non tali, seu singulari, & inter se.

Tom. II.

Judicium enim *universale* dicitur, quando petitur universitas bonorum, nempe hereditas; *Generale* est, quando generaliter petitur, ut Tutor v. g. reddat rationem suae administrationis: *Singulare* est, quo petitur res singularis, vel plures singulares determinatae. Nam, an circa libellum in casu judicii universalis, generalis, vel etiam singularis aliquid emendari, mutari, addi, vel amitti possit? constabit à n. 495.

¶ II.

De narratione facti.

489. Agimus hic de Libello *conventionis*; non autem *criminalis actionis*; nam de hoc agimus l. 5. tit. 1. narrationem porro facti, quam continere debet libellus conventionis, debere esse brevem, claram, & ordinatam, ostendimus à n. 472. Quæstio tamen est. 1. an, & quando admittatur Libellus *alternativus in narratione facti*? Resp. quòd regulariter non admittatur; quia parit incertitudinem petitionis; adeoque non recipit certam sententiam, quæ tamen, ut recta sit, certa esse debet. Et idè in L. *Prator, 7. ff. de Injuriis*, Prator edixit: *qui agit injuriarum, certum dicat, quid injuria factum sit?* quia, si famosam actionem intendit, non debet *vagari cum discrimine alienæ estimationis, sed designare, & certum specialiter dicere, quam se injuriam passum contendit*, ubi §. 1. statim subjungitur: *rectius igitur fecerit, si hujusmodi actionem non dederit.* Si autem quæras; qualiter accipiendum sit, quòd Prator ait, *quid injurie factum sit*, certum dicat? Resp. ex eadem L. 7. §. 4. *certum eum dicere*, Labeo ait, qui dicat *nomen injurie*, neque sub alternatione, puta *illum, aut illud*, sed *illam injuriam se passum*. Dixi, in *narratione facti*; nam qualiter libellus possit esse *alternativus in conclusione*, vel *petitione*, dicemus à n. 492.

490. Quæstio altera est, an in *narratione facti* debeat exprimi *locus, tempus, dies*? Resp. quando civiliter agitur, non rejicit libellum omissio loco, tempore, die, facti, si pars nihil opponat; prout colligitur ex c. *dilectus. 2. de ordin. cognit.*

S

ubi

ubi cum Abbas de Ferentino coram Innocentio III. questus esset contra Nobiles de Artone, quia manu armata ad Monasterium venientes, prædam animalium, aliisque damna intulerunt, petiissetque sibi iustitiam administrari; & Nobiles in præsentia Papæ, lite nondum contestata, objecissent, quod ipsi per dolum, & violentiam Abbatis Castrum Sirati amiserint, & ideo rogassent se prius restitui, quam Abbati respondere cogantur; præsertim, cum per testes suam innocentiam in continenti probare velint: *nulla mentione temporis facta, nec parte contra istam omissionem excipiente, Libellus va-
luit.*

491. Dixi: *si pars nihil opponat*; secus enim foret exprimendum, quod universaliter in ejusmodi actionibus dicendum videtur, quando expressio loci, vel temporis parti est necessaria ad sui defensionem, ut constat ex casu à nobis relato in prioribus. Accedit, quod Reo convento debeat posse constare, an necdum sint lapsa fatalia? an nempe actio intra debitum tempus, annum videlicet, sit instituta, aut per litem contestationem perpetuata? &c. Si tamen contingeret, quod parte exigente (specificari locum, vel tempus, aut diem facti determinatè, altere revera non recordaretur loci, vel diei in individuo, v. g. ex quo loco res fuerit ablata? vel quo die id contigerit, videtur admitendus Libellus, si ea edere iustus juratus diceret, se non scire locum, vel diem determinatè; fuisse tamen in hoc, vel illo; aut factum esse, intra tale tempus circiter, modò non nominetur amplitudo nimia.

§. III.

De conclusione Libelli.

492. **C**onclusio Libelli conventionis debet continere petitionem Actoris; nam in Libello accusationis, seu criminali non requiritur, quia nihil petitur; sed sufficit narratio delicti, vel criminis, adjunctis circumstantiis, personæ, loci, temporis, &c. quo probato ad Judicem pertinet pœnam infligere, vel legalem, vel arbitrariam, juxta juris, & legum dispositionem. Observandum autem est,

ineptum fore Libellum, si petitio, seu conclusio non congruat rationi, seu causæ petendi allegatæ in Libello; ut, si petatur determinatè, quod vi causæ, quæ allegatur, non debetur determinatè, sed solum alternativè; prout constat ex casu à nobis relato num. 489. Hinc, etsi verum sit vi Legis. 7. de qua n. 489, *deberet certum peti*; sunt tamen casus aliqui, ubi sustinetur libellus *alternativus* in conclusione, seu petitione. 1. quando scilicet causa petendi non aliter petitionem infert, ut constat ex casu in num. 486. Deinde, quando certum est, vi allatæ causæ deberi hoc, vel illud alternativè, neutrum autem determinatè, nisi ex suppositione de defectu alterius, & electio est penes Reum conventum, petitio potest esse alternativa, v. g. si læsus in emptione ultra dimidium agat ad reparationem damni (cum eo casu electio sit penes Emptorem, vel rescissio contractu rem emptam restituere, recepto pretio; vel servare cum supplemento pretii) Actor aptè concludet alternativè, ut Emptor præstet vel primum, vel secundum.

493. Similiter non obstat alternativa petitio, quando incertitudo (propter quam res nequit absolutè, ac determinatè peti) provenit ex facto alieno; ut, si alteri commodavi equum, & dubito, num adhuc existat, vel interierit; potero quidem determinatè petere redditionem equi, sed sub conditione, si adhuc extet; & alterà reflexà, si non amplius extaret, illius æstimationem; id, quod frequenter evenit, solet in causis sponsalium de futuro contra injustè resilientem; eò enim casu Actor rectè formabit libellum, quo determinatè petat, fieri nuptias sibi promissas; aut, si nollet, nec per censuras cogi renitentem expediret, propter difficiles ejusmodi invidiorum connubiorum exitus, prudenter ac rationabiliter metuendos, satisfactionem præstet, quanti interest; unde in tali casu commune est, *aut duc, aut dota.*

494. Eadem alternativa conclusio communiter admittitur, quando petitur restitutio adversus contractum, testamentum, vel sententiam; quia tunc potest Actor alternativè petere, ut declaretur nullus, vel, si quo modo valeat, rescindatur, aut ipse adversus eum
in in-